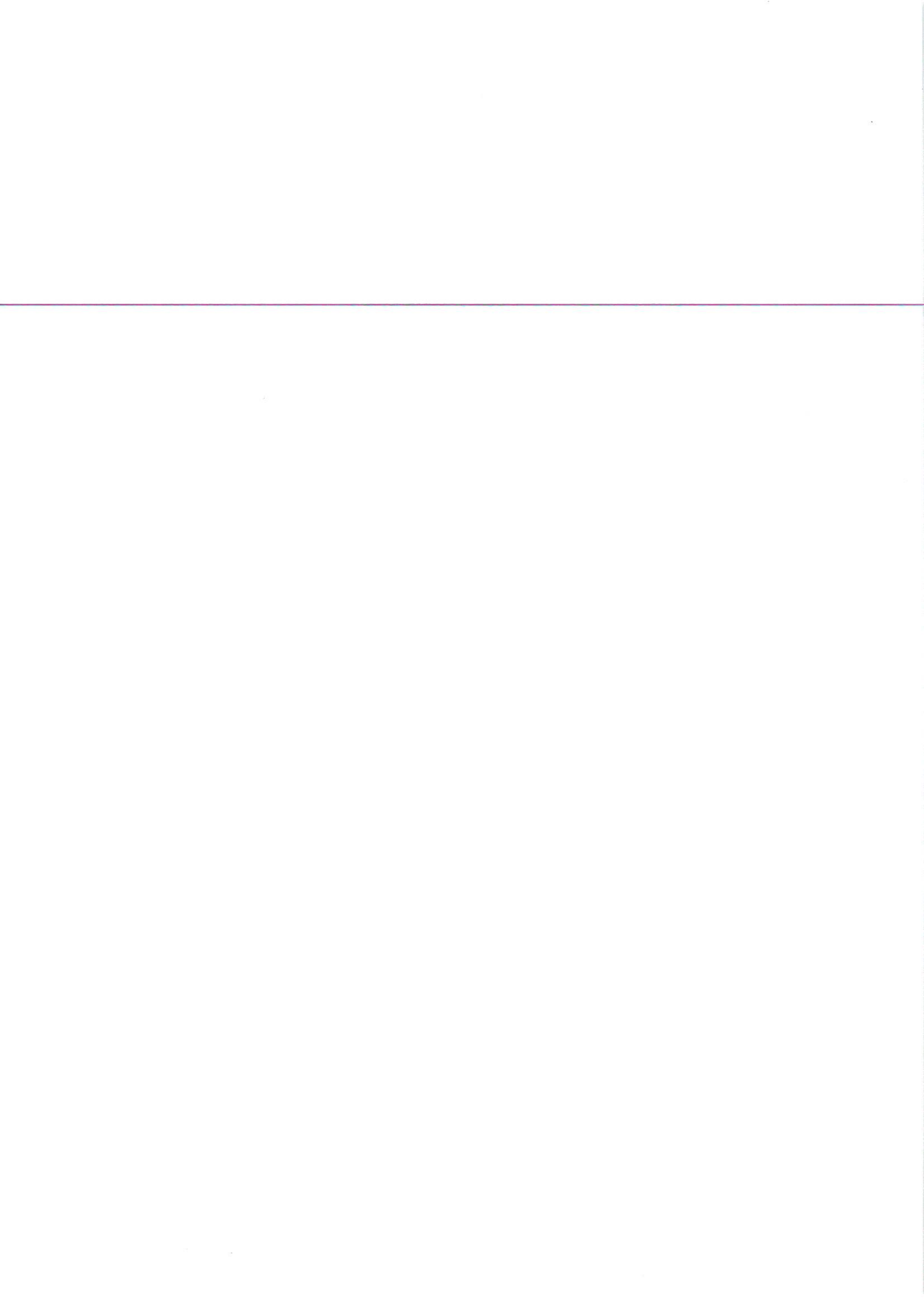

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

**Raport z realizacji
„Wojewódzkiego programu
przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa
kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”
za rok 2022**

Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
Toruń, marzec 2023

Spis treści

Wstęp.....	2
Kierunek interwencji I. Podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości dotyczących przemocy w rodzinie wśród instytucji pracujących w tym obszarze (przedstawiciele oświaty, ochrony zdrowia, środowiska prokuratorów, sędziów, adwokatów, radców prawnych i aplikantów zawodów prawniczych), studentów przygotowujących się do pracy w tych instytucjach (pedagogika, medycyna, studia pielęgniarstwa) i władz samorządów lokalnych oraz podnoszenie jakości świadczonej pomocy, w tym profesjonalizacja kadry pracującej zarówno z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, jak i stosującymi taką przemoc, zapobieganie wypaleniu zawodowemu tych kadr, poprawa skuteczności pomocy.....	3
Kierunek interwencji II. Tworzenie faktycznej sieci współpracy różnych środowisk działających na rzecz rodziny, tworzenie jasnych procedur „uzupełniających” braki w istniejących przepisach ze szczególnym uwzględnieniem tempa podejmowanych i prowadzonych działań interwencyjnych i pomocowych, stworzenie gotowych narzędzi pracy, np. opracowania konkretnych programów, algorytmów postępowania, scenariuszy spotkań itp. (pomocnych zarówno w pracy z osobami doświadczającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc w rodzinie), wczesne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych na rzecz rodzin w kryzysie, tak aby nie dopuścić do wystąpienia przemocy oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach objętych tą pomocą oraz budowanie świadomości społecznej dotyczącej przemocy w rodzinie, jej źródeł, skutków, kształtowanie postaw indywidualnych dla niestosowania przemocy i nietolerancji przemocy w rodzinie.....	10
Kierunek interwencji III. Wzmocnienie lokalnej sieci infrastrukturalnej pomocy osobom doświadczającym przemocy, w tym wspieranie samorządów powiatowych i gminnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w wypełnianiu ich ustawowych zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy (w szczególności w tworzeniu punktów konsultacyjnych; ośrodków wsparcia, punktów interwencji kryzysowej, domów dla matek z małoletnimi dziećmi, mieszkań socjalnych czy komunalnych dla osób doświadczających przemocy, dostęp do poradnictwa anonimowego. Upowszechnienie działań edukacyjnych, terapeutycznych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz pomoc rodzinom (zarówno już dotkniętym przemocą, jak i tym dopiero zagrożonym przemocą domową), czyli mediacje rodzinne, praca z osobami dorosłymi wywodzącymi się z rodzin przemocowych, wsparcie rodzin nieporadnych wychowawczo (szkoły rodziców, terapia rodzinna, itp.).....	14
Podsumowanie	17
Finansowanie realizacji Programu w roku 2022.....	20
Spis załączników	26

Wstęp

Niniejszy Raport z realizacji programu „Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026¹” dotyczący roku 2022.

W ramach monitorowania realizacji Programu zaplanowano sporządzanie rocznych raportów z jego realizacji i przedstawianie ich do informacji Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Komisji Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego².

Podstawą do opracowania niniejszego Raportu jest harmonogram rzeczowo-finansowy „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026” na rok 2022, będący załącznikiem do uchwały nr 2/38/22 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 stycznia 2022 r. W przywołanym harmonogramie zaplanowano poziom wskaźników realizacji programu, który powinien być osiągnięty w roku 2022w poszczególnych kierunkach interwencji.

¹ Program przyjęty uchwałą nr 1/39/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 stycznia 2021 roku .

² Por. „Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”, s. 27

Kierunek interwencji I. Podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości dotyczących przemocy w rodzinie wśród instytucji pracujących w tym obszarze (przedstawiciele oświaty, ochrony zdrowia, środowiska prokuratorów, sędziów, adwokatów, radców prawnych i aplikantów zawodów prawniczych), studentów przygotowujących się do pracy w tych instytucjach (pedagogika, medycyna, studia pielęgniarские) i władz samorządów lokalnych oraz podnoszenie jakości świadczonej pomocy, w tym profesjonalizacja kadry pracującej zarówno z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, jak i stosującymi taką przemoc, zapobieganie wypaleniu zawodowemu tych kadr, poprawa skuteczności pomocy.

Celem strategicznym dla I kierunku interwencji jest „Wzrost świadomości dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie wśród osób bezpośrednio pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, osób przygotowujących się do tej pracy oraz przedstawicieli szerokokorozumianego otoczenia rodziny, a także podnoszenie ich wiedzy i kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu”³.

Dla osiągnięcia wyżej wymienionego celu zaplanowano opisane poniżej działania.

Działanie 1.1. Systematyczne organizowanie szkoleń dla osób pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz realizatorów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W roku 2022 zorganizowano 4 szkolenia dla osób pracujących w bezpośrednim kontakcie z osobami doświadczającymi przemocy, a także z osobami taką przemoc stosującymi.

1. Szkolenie dla członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych pn. „Praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji procedury NK”, zrealizowane w formule stacjonarnej w Toruniu w dniach 23-24 maja 2022 r. W szkoleniu wzięło udział 32 osoby. Druga edycja tego samego szkolenia odbyła się w dniach 22-23 września 2022 r. – również w Toruniu, ale zrealizowana i sfinansowana w ramach programu: Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2022-2025. W drugiej edycji szkolenia wzięło udział 26 osób, jednak te wartości zostały ujęte w sprawozdaniu z realizacji programu Wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2022-2025⁴.
2. Szkolenie dla pracowników socjalnych pt. „Przemoc w rodzinie – prawidłowa diagnoza sytuacji i wybrane strategie pomagania osobom doświadczającym przemocy” realizowane

³ Por. Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”, s. 19

⁴ Relacja ze szkolenia dostępna na <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/116/szkolenie-dla-kolejnej-szluzby-zaangazowanej-w-przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie> oraz <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/125/jesiennych-szkolen-ciag-dalszy>

w formie stacjonarnej w Toruniu w dniu 29 września 2022 r.⁵. odbyła się również druga edycja tego szkolenia (7.11.2022 r. w Toruniu) sfinansowana z programu: Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodziny na lata 2014 – 2022 – wzięto w nim udział 26 osób⁶.

3. Szkolenie dla członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych⁷ pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – praktyczne aspekty realizacji przepisów ustawowych i procedury NK” – szkolenie zrealizowano stacjonarnie dla 4 grup uczestników:
 - a. w Ciechocinku w terminie 3-5.10.2022 r. (I grupa) oraz 4-6.10.2022 r. (II grupa),
 - b. w Toruniu w terminie 25-27.10.2022 r. (III grupa) oraz 26-28.10.2022 r. (IV grupa).Zajęcia zgromadziły łącznie 96 osób, a praca w mniejszych grupach pozwoliła na większą interakcję z prowadzącymi zajęcia i między uczestnikami.
4. Cykl wykładów online pn. "Pomoc dziecku krzywdzonemu" dedykowany pracownikom kujawsko-pomorskich poradni pedagogiczno-psychologicznych. W ramach cyklu odbyło się 5 wykładów:
 - a. Rodzic – ofiara przemocy w rodzinie (27.05.2022 r. wykład wygłosiła p. K. Fenik-Gaberle),
 - b. Rodzic – sprawca przemocy w rodzinie (27.05.2022 r. wykład wygłosiła p. K. Fenik-Gaberle),
 - c. Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie – ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy sytuacji i stopnia zagrożenia oraz terapii dziecka i rodzica (31.05.2022 r. wykład wygłosiła p. R. Kałucka-Kokot),
 - d. Diagnozowanie przemocy wobec dziecka, zaniedbanie jako forma przemocy wobec dziecka, narzędzia diagnozy dziecka z problemem przemocy (31.05.2022 r. wykład wygłosiła p. R. Kałucka-Kokot),
 - e. Rola i zadania pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w rozpoznawaniu symptomów krzywdzenia dziecka oraz przeprowadzaniu interwencji i udzielaniu pomocy dziecku krzywdzonemu (21.09.2022 r. wykład wygłosiła p. K. Fenik-Gaberle).Łącznie w całym cyklu wykładów wzięto udział 33 przedstawicieli ww. poradni (psychologów i pedagogów).

⁵ Relacja ze szkolenia dostępna na <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/128/jak-skutecznie-pomagac>

⁶ Relacja ze szkolenia dostępna na <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/134/przemoc-w-rodzinie-jak-pomagac>

⁷ Relacja ze szkolenia dostępna na <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/130/torun-goscil-przedstawicieli-zespolow-interdyscyplinarnych>

Działanie 1.2 Organizowanie konferencji, warsztatów, seminariów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla osób pracujących w instytucjach oświatowych, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, władz samorządowych i organizacji pozarządowych oraz

działanie 1.3 Organizacja spotkań informacyjnych z przedstawicielami lokalnych samorządów zawodowych prawniczych oraz regionalnym i instytucjami wymiaru sprawiedliwości (sądy, prokuratury) w celu wprowadzenia do programów szkoleń dla aplikantów oraz do programów szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników tych instytucji, zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i szczególnej roli w tym obszarze zawodów prawniczych i pracowników wymiaru sprawiedliwości.

Dla wyżej wymienionych działań zaplanowano wspólny wskaźnik – liczba konferencji, warsztatów, seminariów itp. zorganizowanych przy współudziale samorządu województwa kujawsko-pomorskiego dla sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, lekarzy, pielęgniarek, położnych, nauczycieli, członków organizacji pozarządowych.

W ramach powyższych działań zrealizowano dwa przedsięwzięcia.

1. Seminarium pt. „Rodzina wolna od przemocy” – zajęcia seminaryjne dla studentów V i VI roku Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Toruńskiej¹ (realizowane stacjonarnie w trakcie dwóch spotkań: 7 i 24.03.2022 r.). Zajęcia trwały łącznie 6 godzin dydaktycznych i wzięło w nich udział 15 alumnów.
2. Cykl spotkań z przedstawicielami środowisk wiejskich prezentujących działania samorządu na rzecz rodzin "Samorząd województwa kujawsko-pomorskiego na rzecz rodzin". Koła gospodyń wiejskich to ważne ośrodki aktywizacji społecznej, współpracy międzypokoleniowej, gdzie przekazywana jest nie tylko wiedza i tradycja, ale także kształtują się lokalne grupy wsparcia, które pozwalają zapobiegać wielu negatywnym zjawiskom w danej społeczności, np. przemocy w rodzinie. Tak mocno zintegrowane środowiska, tworzące trwałe, sąsiedzkie, rodzinne więzi pozwalają wykrywać wszelkie zagrożenia już na wczesnym etapie, a jednocześnie mogą skutecznie kształtować pozytywne wzorce, także w zakresie sprzyjającym przeciwdziałaniu przemocy. Odbyły się dwa spotkania:
 - a. 3.02. 2022 r. w Toruniu – spotkanie z Zarządem Regionalnego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Toruniu,
 - b. 14.03.2022 r. w Nieżywiciu⁸ - spotkanie z Kołami Gospodyń Wiejskich z Nieżywicia i Małek oraz pozostałymi liderami społeczności lokalnej (w spotkaniu wzięło udział około 50 osób z gminy Bobrowo).

⁸ Relacja z wydarzenia na stronie: <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/113/kontynuacja-spotkan-z-kolami-gospodyn-wiejskich-w-regionie>

Działanie 1.4 Nawiązanie współpracy z Kujawsko-Pomorskim Kuratorem Oświaty oraz funkcjonującymi w regionie placówkami doskonalenia zawodowego nauczycieli w celu włączenia zagadnień z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym szczególnie diagnozy zjawiska i kompleksowych metod pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie) do systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli, treści rad pedagogicznych i innych spotkań kadry merytorycznej poradni psychologiczno-pedagogicznych i szkół różnego szczebla oraz

działanie 1.5 Przeprowadzenie spotkań z władzami wyższych uczelni (publicznych i niepublicznych działających w województwie kujawsko-pomorskim) w celu wprowadzenia do programów studiów tematów, przedmiotów związanych z problemem przemocy w rodzinie, systemem przeciwdziałania temu zjawisku oraz rolem różnych grup zawodowych i społecznych w zatrzymywaniu tego negatywnego zjawiska.

Dla monitorowania wyżej wymienionych działań ustanowiono wskaźnik: liczba spotkań / wystąpień dotyczących włączenia treści z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do programów kształcenia.

W 2022 r. nie zrealizowano żadnego przedsięwzięcia w ramach dwóch powyższych działań.

Działanie 1.6 Przygotowanie materiałów dydaktycznych dla nauczycieli różnych szczebli do przeprowadzenia zajęć z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Na rok 2022 nie zaplanowano realizacji tego działania, gdyż w roku 2021 zostało opracowanych aż 6 scenariuszy lekcji, które opublikowano w serwisie <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/>⁹, tym samym osiągnięto poziom wskaźnika założony dla całego programu. Ewentualne nowe materiały w ramach tego działania mogą być realizowane w kolejnych latach, gdy zaistnieje taka potrzeba zgłaszana przez placówki oświatowe.

⁹ Materiały do pobrania pod linkiem <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/63/inne>

Działanie 1.7 Przygotowywanie i dystrybuowanie materiałów informacyjnych poradników z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla specjalistów, szczególnie przedstawicieli oświaty i ochrony zdrowia oraz

działanie 1.8 Opracowanie gotowych narzędzi pracy, np. opracowania konkretnych programów, wytycznych, algorytmów postępowania, procedur, scenariuszy spotkań itp. (pomocnych zarówno w pracy z osobami doświadczającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc w rodzinie) dla poprawy jakości współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych służb oraz promocja już opracowanych narzędzi o podobnym charakterze.

W ramach realizacji powyższych działań w roku 2022 zaplanowano opracowanie / udostępnienie jednego poradnika dot. procedury NK lub programu, procedury lub tym podobnego materiału.

Materiał taki – pt. *Standardy postępowania w procedurze "Niebieskie Karty" w sprawie dzieci*.¹⁰ – autorstwa pań Katarzyny Fenik-Gaberle i Renaty Kałuckiej-Kokot opublikowano w serwisie <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/>. Poradnik został napisany na zamówienie Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia dla Dzielnicy Mokotów oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Mokotów, które to podmioty wraz z autorkami opracowania udzieliły zgody na bezpłatne udostępnienie jego wersji elektronicznej.

Działanie 1.9 Stworzenie portalu internetowego, na którym zebrane będą wszelkie informacje na temat procedury NK, przepisy, procedury, schematy postępowania itp. – modernizacja, rozbudowa i bieżąca aktualizacja domeny <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/>.

W 2022 r. na bieżąco aktualizowano serwis internetowy Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii. W serwisie zamieszczono: informacje o aktualnych działaniach Biura Wsparcia Rodziny, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom (zakładka „Aktualności”), aktualne terminy prawnych dyżurów zamiejscowych oraz dyżurów konsultacyjnych dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, aktualną mapę gmin, z którymi województwo kujawsko-pomorskie ma podpisane porozumienie dotyczące Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii, opublikowano materiały, o których mowa powyżej (działania 1.7 do 1.9), uchwałę wraz z aktualnym harmonogramem realizacji „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”.

Dodatkowo w 2022 r. przeprowadzono audyt serwisu www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl pod względem dostępności cyfrowej dla osób ze szczególnymi potrzebami¹².

Działanie 1.10 Uruchomienie konsultacji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy rodzinie świadczonych przez zespół doradców/superwizorów – rozszerzenie o ten element działalności Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii (KPNL).

W 2022 roku kontynuowano dyżur dla członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Konsultacje prowadzone są telefonicznie, dwa razy w miesiącu

¹⁰ Poradnik do pobrania pod linkiem <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/59/opracowania>, strona tytułowa wydawnictwa została przedstawiona w załączniku nr 1 do niniejszego Raportu

¹² Badana strona osiągnęła dostępność cyfrową na poziomie 100%.

w godz. 8.00-12.00 pod numerem 800 154 030. Dokładny harmonogram dyżurów opublikowany jest na stronie <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/76/dyzury>.

W 2022 r. przeprowadzono 90 rozmów udzielając porad, konsultacji i informacji przedstawicielom służb wchodzących w skład zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.

Działanie 1.11 Organizacja, przez instytucje bezpośrednio działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, superwizji i szkoleń w zakresie przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu pracowników pierwszego kontaktu.

Realizacją wspomnianego wyżej działania była superwizja grupowa z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W listopadzie 2022 superwizję przeprowadzono dla 6 grup przedstawicieli gminnych zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, w tym 2 grupy były dedykowane przewodniczącym zespołów interdyscyplinarnych. Superwizję prowadziły superwizorki z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie certyfikowane przez Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – p. Beata Kita i p. Ewa Bachanek-Znamierowska.

Łącznie odbyło się 16 godzin zegarowych superwizji i wzięło w niej udział 40 osób – głównie uczestników szkolenia pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – praktyczne aspekty realizacji przepisów ustawowych i procedury NK”.

Realizację wszystkich działań podjętych w ramach I kierunku interwencji i poziom osiągniętych wskaźników prezentuje tabel nr 1.

Tabela 1. Realizacja w roku 2022 działań w ramach celu: Wzrost świadomości dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie wśród osób bezpośrednio pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, osób przygotowujących się do tej pracy oraz przedstawicieli szerokorozumianego otoczenia rodziny, a także podnoszenie ich wiedzy i kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

wskaźnik	Plan 2022	Wykonanie 2022
liczba szkoleń zorganizowanych dla pracowników instytucji bezpośrednio działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4	4
liczba osób przeszkolonych (ogółem), w tym:	212	183 ¹³
· członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych,	92	96
· członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	30	32
· pedagogów szkolnych, nauczycieli, pracowników poradni pedagogiczno-psychologicznych	40	33
· kuratorów sądowych	0	0
· policjantów	0	0
· pracowników socjalnych	50	22
liczba konferencji, warsztatów, seminariów itp. zorganizowana przy współdziałaniu samorządu województwa kujawsko-pomorskiego dla sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, lekarzy, pielęgniarek, położnych, nauczycieli, członków organizacji pozarządowych	2	2
liczba spotkań / wystąpień dotyczących włączenia treści z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do programów kształcenia	2	0
liczba scenariuszy lekcji, materiałów dydaktycznych opracowanych na potrzeby nauczycieli i pedagogów szkół różnych szczebli	0	0
liczba opracowanych / udostępnionych poradników dot. procedury NK, programów, procedur itp. ¹⁴	1	1
prowadzenie – bieżąca aktualizacja portalu informacyjnego dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Na bieżąco	Na bieżąco
liczba konsultacji / porad udzielonych osobom pracującym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	50	90
liczba superwizji i szkoleń zapobiegających wypaleniu zawodowemu organizowanych przy współdziałaniu samorządu województwa	2	1 ¹⁵

¹³ W ramach innych programów realizowanych przez Departament Spraw Społecznych i Zdrowia przeszkolono dodatkowo, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 26 członków GKRPA i 26 pracowników socjalnych

¹⁴ W rozumieniu opracowanych / udostępnionych oryginalnych materiałów, a nie egzemplarzy

¹⁵ W rozumieniu jednego cyklu superwizji, którą zrealizowano dla 6 grup

Kierunek interwencji II. Tworzenie faktycznej sieci współpracy różnych środowisk działających na rzecz rodziny, tworzenie jasnych procedur „uzupełniających” braki w istniejących przepisach ze szczególnym uwzględnieniem tempa podejmowanych i prowadzonych działań interwencyjnych i pomocowych, stworzenie gotowych narzędzi pracy, np. opracowania konkretnych programów, algorytmów postępowania, scenariuszy spotkań itp. (pomocnych zarówno w pracy z osobami doświadczającymi przemocy, jaki i stosującymi przemoc w rodzinie), wczesne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych na rzecz rodzin w kryzysie, tak aby nie dopuścić do wystąpienia przemocy oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach objętych tą pomocą oraz budowanie świadomości społecznej dotyczącej przemocy w rodzinie, jej źródeł, skutków, kształtowanie postaw indywidualnych dla niestosowania przemocy i nietolerancji przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym wyznaczonym dla tego kierunku interwencji jest: „Wzrost społecznej świadomości zjawiska i odpowiedzialności za ograniczenie skali przemocy w rodzinie oraz wzmocnienie faktycznej sieci współpracy różnych środowisk działających na rzecz rodziny”¹⁶. Dla realizacji tego celu zaplanowano opisane poniżej działania.

Działanie 2.1. Prowadzenie badań, analiz, diagnoz dot. występowania i skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej wpływu na życie mieszkańców województwa.

Na rok 2022 nie zaplanowano przeprowadzenia badań i analiz, gdyż diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie opracowano w roku 2020 na potrzeby opracowania nowego wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kolejną diagnozę zaplanowano na rok 2024 w połowie okresu obowiązywania „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”.

Działanie 2.2. Rozpowszechnianie informacji nt. skali zjawiska przemocy w rodzinie, form przemocy, przepisów prawnych, środków, metod, form zapobiegania występowania aktów przemocy poprzez kampanie społeczne, akcje promocyjne, wydawnictwa, wywiady, audycje sponsorowane itp. poprzez inicjowanie lub zaangażowanie się w akcje i kampanie społeczne o charakterze edukacyjnym dot. przeciwdziałania przemocy, zwalczania uprzedzeń, dyskryminacji oraz kreowania postaw prospołecznych.

Działania zrealizowane w roku 2022 to:

- audycja telewizyjna (TVP Bydgoszcz) w ramach cyklu „Mocne wsparcie” wyemitowana w dniu 27.09.2022 r., poświęcona wczesnej profilaktyce przemocy domowej i wszelakich zachowań agresywnych;
- cykl ogłoszeń prasowych¹⁷ z informacjami o Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii publikowanych w prasie regionalnej i lokalnej – Gazeta Pomorska (Aleksandrów

¹⁶ Por. Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”, s. 19 i 20

¹⁷ Przykładowy projekt ogłoszenia prasowego przedstawiono w załączniku nr 2 do niniejszego Raportu

Kujawski, Brodnica, Chełmża, Golub Dobrzyń, Grudziądz, Inowrocław, Lipno, Mogilno, Nowe Miasto Lubawskie, Radziejów, Rypin, Toruń, Włocławek, Żnin – 17.06.2022 r., 4.11.2022 r., 2.12.2022 r.), Express Bydgoski (17.06.2022 r., 4.11.2022 r., 2.12.2022 r.), Nowości Dziennik Toruński (17.06.2022 r., 4.11.2022 r., 2.12.2022 r.).

- audycja radiowa („Regionalny punkt widzenia” w Radio PiK) – udział przedstawicielki Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia oraz radcy prawnego współpracującego z biurem Wsparcia Rodziny, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom, program poświęcony był Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii i innych możliwościach uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy domowej. Emisja audycji odbyła się 13 kwietnia 2022 r.

Ponadto, w ramach działań innych komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, podejmowane były działania informujące o Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii – w każdym miesiącu w głównym serwisie województwa kujawsko-pomorskiego <https://www.kujawsko-pomorskie.pl/> ukazywała się notatka z podstawowymi informacjami o pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą domową¹⁸.

Opisane działanie obejmuje również publikacje materiałów informacyjnych i promujących działania Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii (plakaty, ulotki, poradniki, informatory itp.).

W 2022 r. wydano poniższe materiały:

- Wizytówki z aktualnymi danymi kontaktowymi Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii i Biura Wsparcia Rodziny, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom¹⁹;
- kalendarz trójdzielny na rok 2023 z informacjami o Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii, „Wojewódzkim programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”²⁰.

Wszystkie wydawane materiały były dystrybuowane do:

- gmin i powiatów naszego województwa – głównie do tych samorządów, które współpracują z województwem kujawsko-pomorskim w ramach zawartych porozumień;
- uczestników szkoleń, konferencji, warsztatów itp. przedsięwzięć organizowanych przez Biuro Wsparcia Rodziny, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom;
- podmiotów współpracujących w realizacji ww. przedsięwzięć;
- klientów Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii.

Działanie 2.3 Wspieranie (finansowe, merytoryczne) projektów dot. zapobiegania przemocy, nierówności związanej np. z płcią, wiekiem, statusem społecznym, krajem pochodzenia (cudzoziemcy) w szczególności projektów opartych na społecznej, obywatelskiej aktywności (granty).

Na rok 2022 nie były planowane takie działania, a tym samym ich nie realizowano.

¹⁸ Przykładowa informacja dostępna pod linkiem: <https://www.kujawsko-pomorskie.pl/informacje-prasowe/38909-wsparcie-dla-osob-dotknietych-przemoca-w-rodzinie-10>

¹⁹ Projekt wizytówki stanowi załącznik nr 3 do niniejszego raportu.

²⁰ Projekt kalendarza stanowi załącznik nr 4 do niniejszego raportu.

Działanie 2.4 Utworzenie forum wymiany doświadczeń i informacji, materiałów pomocniczych itp. dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (funkcjonalność w ramach modernizowanego portalu internetowego), lokalne i/lub regionalne meetingi specjalistów.

W zmodernizowanym serwisie <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/>, zakładce DLA PROFESJONALISTÓW utworzono kalendarium szkoleń na dany rok oraz szkielet bazy dobrych praktyk, na bieżąco aktualizowano serwis <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/>, co zostało opisane na str. 7 niniejszego raportu.

Inne aktywności przewidziane w ramach opisywanego działania w roku 2022 nie były prowadzone.

Działanie 2.5 Współdziałanie i wymiana doświadczeń oraz informacji pomiędzy służbami i instytucjami na wszystkich szczeblach administracji samorządowej przez zawiązywanie porozumień, koalicji czy prezentowanie dobrych praktyk na udostępnionych portalach.

W 2022 r. nie zrealizowano przedsięwzięć w zakresie tego działania.

Działanie 2.6 Podjęcie efektywnej współpracy z instytucjami edukacyjnymi czy poradniami prowadzonymi przez organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe w zakresie możliwych do realizacji działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym.

Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu w realizacji zadania „Monitorowanie zjawiska oraz przeciwdziałanie niekorzystnym wpływom alternatywnych ruchów religijnych i parareligijnych na życie mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego” (na podstawie umowy nr UM_SE.616.1.009.2022 z dnia 24 marca 2022 r.). W efekcie tej współpracy realizowane były dyżury specjalisty ds. sekt dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego i udzielane były porady w zakresie uwikłania i przemocy stosowanej przez sekty wobec członków rodzin. W roku 2022 udzielono 30 konsultacji i porad (niektóre osób korzystały z pomocy specjalisty kilkakrotnie). Wydano jedną publikację książkową (na temat funkcjonowania i niekorzystnego wpływu alternatywnych ruchów religijnych i parareligijnych na życie naszych mieszkańców) pt. Historia „końców świata” oraz przepowiednie. Apokaliptyka w datach, czyli kiedy koniec? (część trzecia – XIX w.). Istotnym elementem projektu było XIV Toruńskie Sympozjum poświęcone Alternatywnym Ruchom Religijnym i Religiom pt. Czy putinizm to sekta? Nowe religie, ideologie i sekty powstałe na terenie byłego ZSRR. W sympozjum, które odbyło się 17 listopada 2022 r., wzięło udział stacjonarnie ok. 40 osób oraz zdalnie (internetowo) ok. 300 osób (licząc ilość odsłon zapisu konferencji dostępnego na kanale YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=mvb1aEEogTc>).

Działanie 2.7 Organizacja w środowisku lokalnym (powiatowym i międzygminnym) spotkań i warsztatów dla osób pracujących na rzecz rodziny prezentujących dobre praktyki w zakresie współpracy różnych instytucji/środowisk na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promowania sieci współpracy międzyinstytucjonalnej.

W 2022 r. nie zrealizowano przedsięwzięć w zakresie tego działania.

Wskaźniki realizacji opisanego wyżej celu prezentuje tabela nr 2.

Tabela 2. Realizacja w roku 2022 działań w ramach celu: Wzrost społecznej świadomości zjawiska i odpowiedzialności za ograniczenie skali przemocy w rodzinie oraz wzmocnienie faktycznej sieci współpracy różnych środowisk działających na rzecz rodziny.

wskaźnik	Plan 2022	Wykonanie 2022
liczba przygotowanych i udostępnionych opracowań, raportów i analiz dot. występowania i skali zjawiska przemocy dotykającej rodziny oraz jej wpływu na życie mieszkańców województwa	0	0
liczba przeprowadzonych akcji, kampanii informacyjnych (wyemitowanych audycji radiowych, telewizyjnych, internetowych) dotyczących skali zjawiska przemocy w rodzinie i jego negatywnych skutków oraz kampanii społecznych, audycji w zakresie budowania prospołecznych postaw i życzliwości w relacjach społecznych	1	3
liczba edycji wydanych materiałów informacyjnych (plakaty, ulotki, poradniki, informatory)	2	2
liczba projektów lokalnych zrealizowanych we współpracy z samorządem województwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (dzieci, osoby starsze, cudzoziemcy)	0	0
prowadzenie wojewódzkiej strony internetowej poświęcone zagadnieniom przemocy w rodzinie oraz internetowej bazy dobrych praktyk z terenu województwa dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Na bieżąco	Na bieżąco
utworzenie i administrowanie internetowym forum dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1	0
liczba zorganizowanych mitingów, forów wymiany doświadczeń itp. spotkań profesjonalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1	0
liczba wystąpień do samorządowców gminnych i powiatowych (konwenty) zachęcających do zintensyfikowania działań na rzecz ograniczenia przemocy w rodzinie	1	0
liczba instytucji (uczelnie wyższe, sądy, prokuratury) i służb publicznych (policja, służba kuratorska, ochrona zdrowia) współdziałających w realizacji przeciwdziałania przemocy w danym roku	2	1
liczba interdyscyplinarnych warsztatów zorganizowanych w powiatach / gminach dla kadry zarządzającej różnymi placówkami działającymi na rzecz rodziny	1	0

Kierunek interwencji III. Wzmocnienie lokalnej sieci infrastrukturalnej pomocy osobom doświadczającym przemocy, w tym wspieranie samorządów powiatowych i gminnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w wypełnianiu ich ustawowych zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy (w szczególności w tworzeniu punktów konsultacyjnych; ośrodków wsparcia, punktów interwencji kryzysowej, domów dla matek z małoletnimi dziećmi, mieszkań socjalnych czy komunalnych dla osób doświadczających przemocy, dostęp do poradnictwa anonimowego. Upowszechnienie działań edukacyjnych, terapeutycznych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz pomoc rodzinom (zarówno już dotkniętym przemocą, jak i tym dopiero zagrożonym przemocą domową), czyli mediacje rodzinne, praca z osobami dorosłymi wywodzącymi się z rodzin przemocowych, wsparcie rodzin nieporadnych wychowawczo (szkoły rodziców, terapia rodzinna, itp.).

Celem strategicznym wyznaczonym dla III kierunku interwencji jest: „Większa dostępność różnorodnych form pomocy infrastrukturalnej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.”²¹. Dla realizacji tego celu zaplanowano opisane poniżej działania.

Działanie 3.1 Aktywna współpraca z samorządami gminnymi w organizowaniu sieci pomocy dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie – kontynuacja projektu Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia.

Kontynuacja projektu Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia możliwa jest dzięki współfinansowaniu realizacji tego zadania przez samorzady gminne naszego województwa. W roku 2022 w projekcie uczestniczyło 131 gmin, a łączna kwota środków pozyskanych w wyniku podpisania z tymi gminami porozumienia dotyczącego „wspólnej realizacji i wspólnego uczestniczenia w finansowaniu zadania o nazwie – Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia” wyniosła 77.801,40 zł. W roku 2022 podpisano nowe porozumienie z gminą Kruszwica²².

W ramach aktywności realizowanych w projekcie Kujawsko-Pomorskie Niebieska Linia udzielono łącznie 1.279 porad (dot. łącznie porad prawnych oraz porad i konsultacji psychologicznych), ponadto 13 osobom udzielono porad internetowych oraz 5 spraw prowadzonych było przez kancelarię adwokacką (zastępstwo procesowe) przed sądami powszechnymi.

²¹ Por. Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”, s. 19 i 20

²² Mapa prezentująca aktualny stan podpisanych porozumień dostępna jest na stronie <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/37/porozumienia-kujawsko-pomorskiej-nl>

Działanie 3.2 Przygotowanie w porozumieniu z samorządami lokalnymi oferty pomocy dla rodzin cudzoziemskich oraz rodzin o szczególnych potrzebach (z osobami niepełnosprawnymi, przewlekle chorymi, starszymi).

Podjęcie realizacji tego działania zaplanowano na rok 2023.

Działanie 3.3 Stworzenie w porozumieniu z samorządami lokalnymi systemu pomocy dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wskaźnikiem monitorującym to działanie jest: "liczba spotkań, konferencji, warsztatów poświęconych pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie dla specjalistów pracujących w tym obszarze i / lub przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za realizację tych zadań".

W 2022 r. samorząd województwa nie zorganizował spotkania poświęconego temu tematowi, ale kontynuowany był proces udzielania licencji na realizację Programu psychologiczno-terapeutycznego „Ku mocy”. Umowy licencyjne zostały podpisane z trzema samorządami powiatowymi – z Powiatem Chełmińskim, Miastem Włocławek oraz powiatem Wąbrzeskim.

Działanie 3.4. Upowszechnianie metod pomocy rodzinom w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych (np. w sprawach okołorozwodowych) – mediacje rodzinne, psychoedukacja rodzin itp.

Żadna ze spraw zgłaszanych w 2022 r. za pośrednictwem Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii nie kwalifikowała się do prowadzenia mediacji. W opisywanym okresie, klienci zgłaszali się z problemami przemocy w rodzinie, które już wykraczały poza konflikt, który można by rozwiązać na drodze mediacji.

Działanie 3.5. Tworzenie we współpracy z samorządami lokalnymi bazy danych instytucji oferujących pomoc rodzinie, w tym rodzinie doświadczającej przemocy oraz projektów na rzecz pomocy rodzinom. Upowszechnianie i aktualizacja tych baz.

Realizacja tego działania nie była planowana na rok 2022.

Działanie 3.6. Przeprowadzenie otwartych konkursów ofert na realizację zadań z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w zakresie różnych form profilaktyki zachowań przemocowych.

W grudniu 2021 ogłoszono otwarty konkurs ofert nr 18/2022, na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2022 roku w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, pod nazwą: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie²³.

W ramach konkursu podpisano 6 umów na realizację projektów przez organizacje pozarządowe. Projekty były realizowane przez podmioty mające siedzibę na terenie powiatów: M. Bydgoszcz, M. Toruń i M. Włocławek. W ramach dotowanych projektów zrealizowano: poradnictwo psychologiczne, warsztaty Trening Zastępowania Agresji (TZA)

²³ Uchwała Nr 50/2095/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2021 r.

oraz konsultacje indywidualne dla rodziców uczestników TZA, warsztaty psychoedukacyjne (uzależnienie od środków psychoaktywnych, uzależnienia behawioralne), dyżury w punkcie konsultacyjnym (psycholog, radca prawny, specjalista w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie), indywidualne konsultacje prawne, prelekcje prawno-społeczne o zjawisku przemocy w rodzinie, warsztaty dla rodziców.

Działanie 3.7. Popularyzacja programów profilaktycznych zapobiegających zachowaniom przemocowym w rodzinie (np. program „Chrońmy dzieci”, „Konferencji grup rodzinnych”, „Szkoła rodzica” itp.).

Realizacja tego działania nie była planowana na rok 2022.

Wskaźniki realizacji celu 3 prezentuje tabela nr 3.

Tabela 3. Realizacja w roku 2022 działań w ramach celu: Większa dostępność różnorodnych form pomocy infrastrukturalnej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

wskaźnik	Plan 2022	Wykonanie 2022
liczba porozumień podpisanych z gminami województwa kujawsko-pomorskiego o współpracy przy realizacji projektu Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia	130	131
liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą udzielonych w ramach Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii	2.000	1.292 ²⁴
liczba utworzonych w porozumieniu z samorządami powiatowymi punktów pomocy / konsultacyjnych dla rodzin cudzoziemskich oraz rodzin o szczególnych potrzebach	1	0
liczba spotkań, konferencji, warsztatów poświęconych pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie dla specjalistów pracujących w tym obszarze i / lub przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za realizację tych zadań	1	0
liczba przeprowadzonych mediacji rodzinnych / zajęć psychoedukacyjnych dla rodzin	5	0
powstanie bazy danych placówek / instytucji / projektów działających na rzecz rodziny, w tym rodziny w kryzysie czy rodziny dotkniętej przemocą	0	0
liczba projektów dotowanych w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w zakresie różnych form profilaktyki zachowań przemocowych	6	6
liczba spotkań / seminariów / konferencji dot. wczesnej profilaktyki przemocy w rodzinie	0	0

²⁴ Łącznie z poradami udzielonymi drogą mailową

Podsumowanie

Program realizowany jest od 2021 r., więc 2022 był drugim rokiem jego realizacji, a jednocześnie pierwszym ze zmniejszonymi obostrzeniami pandemicznymi, ale też rokiem wybuchu wojny w Ukrainie. Wszystkie wspomniane okoliczności miały wpływ na zmianę warunków realizacji programu w odniesieniu do zakładanych przy planowaniu działań na rok 2022.

Przegląd wskaźników, które przedstawiono w tabelach 1 – 3, wykazuje wystąpienie pewnych odchyień w stosunku do planowanych wartości. Wspomniane odchylenia zostaną omówione poniżej.

Wskaźniki, których poziom był wyższy od zakładanego.

1. *Liczba konsultacji / porad udzielonych osobom pracującym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie* – dyżury konsultacyjne zadomowiły się już w świadomości osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tym bardziej, że informacja o możliwości skorzystania z porady prawnika – doświadczonego konsultanta Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii, była systematycznie przypominana w czasie szkoleń i innych spotkań organizowanych przez Biuro Wsparcia Rodziny, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom, przełożyło się to na przeprowadzenie 90 rozmów / konsultacji, czyli o 40 więcej niż założono w harmonogramie rzeczowo-finansowym Programu.
2. *Liczba przeprowadzonych akcji, kampanii informacyjnych (wyemitowanych audycji radiowych, telewizyjnych, internetowych) dotyczących skali zjawiska przemocy w rodzinie i jego negatywnych skutków oraz kampanii społecznych, audycji w zakresie budowania prospołecznych postaw i życzliwości w relacjach społecznych* – w harmonogramie rzeczowo-finansowym na rok 2022 zaplanowano jedno takie przedsięwzięcie (kampanię prasową informującą o Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii). Jednak w związku z zapotrzebowaniem społecznym, zrealizowano program „Mocne wsparcie”²⁵ poświęcony profilaktyce przemocy. Temat audycji wpisuje się w jedno z działań Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026 – *Popularyzacja programów profilaktycznych zapobiegających zachowaniom przemocowym w rodzinie (np. program „Chrońmy dzieci”, „Konferencji grup rodzinnych”, „Szkoła rodzica” itp.)*. W ciągu roku pojawiła się również propozycja udziału w radiowej audycji „Regionalny punkt widzenia” (radio PiK, 13.04.2022 r.), w trakcie której propagowano działalność Kujawsko-pomorskiej Niebieskiej Linii. Omawiany wskaźnik osiągnął wartość „3/1”.
3. *Liczba porozumień podpisanych z gminami województwa kujawsko-pomorskiego o współpracy przy realizacji projektu Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia* – w 2022 r. udało się podpisać kolejne porozumienie (z gminą Kruszwica), co było wynikiem udziału przedstawicieli gminy w warsztatach zapobiegających wypaleniu zawodowemu osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych w 2021 r. Na początku 2022 r. władze gminy pozytywnie odpowiedziały na podpozycję zawarcia porozumienia, co pozwoliło na osiągnięcie wyższej niż planowano liczby aktualnych porozumień (131 na planowane 130).

²⁵ Audycję można obejrzeć na stronie <https://bydgoszcz.tvp.pl/63014239/mocne-wsparcie-27092022>

Wskaźniki, dla których nie osiągnięto zakładanego poziomu.

1. *Liczba osób przeszkolonych (ogółem)* – patrząc wprost na liczbę osób przeszkolonych w zajęciach finansowanych z Programu wartość osiągniętego wskaźnika to 183 osoby, jednak jak opisano w przypisie ¹³ dodatkowo przeszkolono z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie 52 osoby w ramach innych programów realizowanych przez Biuro wsparcia Rodziny, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom. Sumując te dane – rzeczywiście przeszkolono 235 osób.
2. *Liczba spotkań / wystąpień dotyczących włączenia treści z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do programów kształcenia* – zaplanowano kontynuację rozmów z Pełnomocnikiem Rektora ds. jakości kształcenia w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości im. Księcia Kazimierza Kujawskiego w Inowrocławiu, jednak w pierwszym kwartale 2022 r. nastąpiły zmiany na tym stanowisku, w następstwie których stanowisko to zostało nieobsadzone.
3. *Liczba superwizji i szkoleń zapobiegających wypaleniu zawodowemu organizowanych przy współudziale samorządu województwa* – odbyło się jedno z dwóch zaplanowanych przedsięwzięć w ramach tego działania. Drugim miały być warsztaty zapobiegające wypaleniu zawodowemu policjantów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podjęto wstępne rozmowy z przedstawicielami Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy, jednak nie sfinalizowano przedsięwzięcia w 2022 r. W chwili obecnej prace nad organizacją ww. warsztatów są już w fazie konsultacji porozumienia o ich realizacji.
4. *Utworzenie i administrowanie internetowym forum dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie* – w 2022 r. skoncentrowano się na audycie strony pod względem dostępności cyfrowej dla osób ze szczególnymi potrzebami²⁶. Strona <http://niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/> posiada funkcjonalność umożliwiającą prowadzenie forum, jego inaugurację zaplanowano na rok 2023, po ustaleniu zasad administrowania tym narzędziem.

Poniżej łącznie opisano wskaźniki wymienione w p. 5-7.

5. *Liczba zorganizowanych meetingów, forów wymiany doświadczeń itp. spotkań profesjonalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie* – nie realizowano działań w tym zakresie.
6. *Liczba wystąpień do samorządowców gminnych i powiatowych (konwenty) zachęcających do zintensyfikowania działań na rzecz ograniczenia przemocy w rodzinie* – nie realizowano działań w tym zakresie.
7. *Liczba interdyscyplinarnych warsztatów zorganizowanych w powiatach / gminach dla kadry zarządzającej różnymi placówkami działającymi na rzecz rodziny* – przygotowano założenia takich warsztatów oraz podjęto rozmowy z realizatorami projektu „Liderzy kooperacji” o wspólnej realizacji warsztatów zachęcających do tworzenia sieci współpracy między różnymi instytucjami działającymi na terenie powiatu. Realizację warsztatów przełożono na rok 2022 – prace przygotowawcze są dalej prowadzone.

Zaplanowany do sięgnięcia poziom wskaźników opisanych w p. 5-7 wynosił 1 dla każdego z nich. Rok 2022 obfitował w wiele dodatkowych obowiązków nałożonych na

²⁶ Por. strona 7

samorządy gminne wynikających z kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie (dodatek węglowy, pomoc uchodźcom itp.). Konsekwencją tych okoliczności było odstąpienie od organizowania dodatkowych przedsięwzięć angażujących osoby działające w obszarze pomocy społecznej. Realizację tych przedsięwzięć przesunięto na rok 2023.

8. *Liczba instytucji (uczelnie wyższe, sądy, prokuratury) i służb publicznych (policja, służba kuratorska, ochrona zdrowia) współdziałających w realizacji przeciwdziałania przemocy w danym roku* – osiągnięta wartość tego wskaźnika w roku 2022 wyniosła 1 na planowany poziom 2. Kontynuowano projekt „Monitorowanie zjawiska oraz przeciwdziałanie niekorzystnym wpływom alternatywnych ruchów religijnych i parareligijnych na życie mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego”²⁷, nie udało się pozyskać do współpracy kolejnego podmiotu.
9. *Liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą udzielonych w ramach Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii* – zgodnie ze statystyką prowadzoną w Biurze Wsparcia Rodziny, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w 2022 r. udzielono 1292 porad (łącznie porad prawnych, psychologicznych i specjalistycznych konsultacji psychologicznych oraz porad udzielonych drogą mailową) wobec planowanych 2000 takich porad (w 2021 było tych porad 1162, a w 2020 – 1303 porady). Przedstawione dane wskazują, że mimo szerokiej oferty pomocy (szczególnie prawnej) nastąpił wzrost zapotrzebowania na pomoc świadczoną w ramach Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii. Należy również nadmienić, że w ramach grantów udzielonych w otwartym konkursie ofert 18/2022 pn. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie udzielano poradnictwa i konsultacji osobom – projekty realizowane we Włocławku i w Bydgoszczy²⁸.
10. *Liczba przeprowadzonych mediacji rodzinnych / zajęć psychoedukacyjnych dla rodzin* – żadna ze spraw, w której pomocy udzielali konsultanci Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii nie kwalifikowała się do mediacji rodzinnych. Wszystkie sprawy dotyczyły trwającej już przemocy, a w takich przypadkach nie prowadzi się mediacji rodzinnych.

Analizując powyższe odchylenia oraz perspektywę realizacji Programu, a także powolną stabilizację sytuacji dotyczącej pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, można pozytywnie ocenić możliwość realizacji w przyszłych latach działań, dla których nie osiągnięto zaplanowanych wskaźników w roku 2022. Ponadto, procedowana aktualnie w Sejmie ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw i wynikające z niej zmiany już zwiększyły zapotrzebowanie służb i instytucji zaangażowanych w obszar przeciwdziałania przemocy domowej, na szkolenia, konsultacje, wymianę doświadczeń w kwestiach wdrażania planowanych zmian.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt elastycznego reagowania na zapotrzebowanie podmiotów pracujących z rodzinami doświadczającymi przemocy domowej, nie występuje zagrożenie dla realizacji założonych w Programie celów.

²⁷ Por. str. 12

²⁸ Por. str. 15-16

Finansowanie realizacji Programu w roku 2022

Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu w budżecie na rok 2022. wynosiły na początku roku 2022 łącznie 500.000,00 zł i były zarezerwowane w trzech zadaniach budżetowych. We wrześniu 2022 uchwałą nr LXIL/655/22 w sprawie zmiany budżetu województwa na rok 2022 z dnia 26 września 2022 Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego dokonał zmian w zadaniu Wojewódzki Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia (W/N/852/59/NL) zwiększając środki finansowe w tym zadaniu o 20.000,00 zł, a tym samym środki na realizację Programu wyniosły łącznie 520.000,00 zł.

Podział środków pomiędzy poszczególne zadania budżetowe wyglądał następująco:

1. Wojewódzki Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia (W/N/852/59/NL) – 380.000,00 zł. Wykorzystano 333.032,56 zł czyli 87,64% środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania budżetowego,
2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – szkolenia (W/N/852/16/Szkolenia) – 100.000,00 zł (środki z dotacji celowej z budżetu państwa), wydatkowano wszystkie środki finansowe przeznaczone na realizację zadania budżetowego,
3. Granty - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (W/N/852/25/Granty) – 39.680,00 zł, czyli 99,2% środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania budżetowego.

Strukturę wydatkowania ww. środków finansowych w podziale na realizację poszczególnych działań prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Podsumowanie wydatków poniesionych w roku 2022 na realizację Programu²⁹

Lp.	Działanie	W/N/852/59/ NL	W/N/852/16/ Szkolenia	W/N/852/25/ Granty
<p>Cel 1. Wzrost świadomości dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie wśród osób bezpośrednio pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, osób przygotowujących się do tej pracy oraz przedstawicieli szeroko rozumianego otoczenia rodziny, a także podnoszenie ich wiedzy i kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu</p>				
1.	Systematyczne organizowanie szkoleń dla osób pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz realizatorów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych i oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	26.938,00	95.170,00	-
2.	Organizowanie konferencji, warsztatów, seminariów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla osób pracujących w instytucjach oświatowych, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, władz samorządowych i organizacji pozarządowych			
3.	Organizacja spotkań informacyjnych z przedstawicielami lokalnych samorządów zawodowych prawniczych oraz regionalnym i instytucjami wymiaru sprawiedliwości (sądy, prokuratury) w celu wprowadzenia do programów szkoleń dla aplikantów oraz do programów szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników tych instytucji, zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i szczególnej roli w tym obszarze zawodów prawniczych i pracowników wymiaru sprawiedliwości	843,77	-	-

²⁹ Dane na podstawie Sprawozdań z wykonania planu finansowego zadań budżetowych za 2021 rok

4.	Nawiązanie współpracy z Kujawsko-Pomorskim Kuratorem Oświaty oraz funkcjonującymi w regionie placówkami doskonalenia zawodowego nauczycieli w celu włączenia zagadnień z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym szczególnie diagnozy zjawiska i kompleksowych metod pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie) do systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli, treści rad pedagogicznych i innych spotkań kadry merytorycznej poradni psychologiczno-pedagogicznych i szkół różnego szczebla	0,00	-	-
5.	Przeprowadzenie spotkań z władzami wyższych uczelni (publicznych i niepublicznych działających w województwie kujawsko-pomorskim) w celu wprowadzenia do programów studiów tematów, przedmiotów związanych z problemem przemocy w rodzinie, systemem przeciwdziałania temu zjawisku oraz rolem różnych grup zawodowych i społecznych w zatrzymywaniu tego negatywnego zjawiska.			
6.	Przygotowanie materiałów dydaktycznych dla nauczycieli różnych szczebli do przeprowadzenia zajęć z zakresu przeciwdziałania przemocy	0,00	-	-
7.	Przygotowywanie i dystrybuowanie materiałów informacyjnych poradników z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla specjalistów, szczególnie przedstawicieli oświaty i ochrony zdrowia			
8.	Opracowanie gotowych narzędzi pracy, np. opracowania konkretnych programów, wytycznych, algorytmów postępowania, procedur, scenariuszy spotkań itp. (pomocnych zarówno w pracy z osobami doświadczającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc w rodzinie) dla poprawy jakości współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych służb oraz promocja już opracowanych narzędzi o podobnym charakterze	0,00	-	-

9.	Stworzenie portalu internetowego, na którym zebrane będą wszelkie informacje na temat procedury NK, przepisy, procedury, schematy postępowania itp. – modernizacja, rozbudowa i bieżąca aktualizacja domeny http://www.niebieskaLinia.kujawsko-pomorskie.pl/	1.889,99	-	-
10.	Uruchomienie konsultacji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy rodzinie świadczonych przez zespół doradców/supervisorów – rozszerzenie o ten element działalności Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii (KPNL).	6.720,00	-	-
11.	Organizacja, przez instytucje bezpośrednio działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, superwizji i szkoleń w zakresie przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu pracowników pierwszego kontaktu	2.870,80	4.830,00	-
Cel 2. Wzrost społecznej świadomości zjawiska i odpowiedzialności za ograniczenie skali przemocy w rodzinie oraz wzmocnienie faktycznej sieci współpracy różnych środowisk działających na rzecz rodziny				
1.	Prowadzenie badań, analiz, diagnoz dot. występowania i skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej wpływu na życie mieszkańców województwa	-	-	-
2.	Rozpowszechnianie informacji nt. skali zjawiska przemocy w rodzinie, form przemocy, przepisów prawnych, środków, metod, form zapobiegania występowania aktów przemocy poprzez kampanie społeczne, akcje promocyjne, wydawnictwa, wywiady, audycje sponsorowane itp. poprzez inicjowanie lub zaangażowanie się w akcje i kampanie społeczne o charakterze edukacyjnym dot. przeciwdziałania przemocy, zwalczania uprzedzeń, dyskryminacji oraz kreowania postaw prospołecznych	21.999,00	-	-

3.	Wspieranie (finansowe, merytoryczne) projektów dot. zapobiegania przemocy, nierówności związanej np. z płcią, wiekiem, statusem społecznym, krajem pochodzenia (cudzoziemcy) w szczególności projektów opartych na społecznej, obywatelskiej aktywności (granty)	-	-	
4.	Utworzenie forum wymiany doświadczeń i informacji, materiałów pomocniczych itp. dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (funkcjonalność w ramach modernizowanego portalu internetowego), lokalne i/lub regionalne meetingi specjalistów	-	-	
5.	Współdziałanie i wymiana doświadczeń oraz informacji pomiędzy służbami i instytucjami na wszystkich szczeblach administracji samorządowej przez zawiązywanie porozumień, koalicji czy prezentowanie dobrych praktyk na udostępnionych portalach	-	-	
6.	Podjęcie efektywnej współpracy z instytucjami edukacyjnymi czy poradniami prowadzonymi przez organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe w zakresie możliwych do realizacji działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym	29.823,10	-	
7.	Organizacja w środowisku lokalnym (powiatowym i międzygminnym) spotkań i warsztatów dla osób pracujących na rzecz rodziny prezentujących dobre praktyki w zakresie współpracy różnych instytucji/środowisk na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promowania sieci współpracy międzyinstytucjonalnej	-	-	

Cel 3. Większa dostępność różnorodnych form pomocy infrastrukturalnej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie				
1.	Aktywna współpraca z samorządami gminnymi w organizowaniu sieci pomocy dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie – kontynuacja projektu Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia	241.659,88	-	
2.	Przygotowanie w porozumieniu z samorządami lokalnymi oferty pomocy dla rodzin cudzoziemskich oraz rodzin o szczególnych potrzebach – (z osobami niepełnosprawnymi, przewlekłe chorymi, starszymi)	-	-	
3.	Stworzenie w porozumieniu z samorządami lokalnymi systemu pomocy dla osób stosujących przemoc w rodzinie	0,00	-	
4.	Upowszechnianie metod pomocy rodzinom w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych (np. w sprawach okotorzowodowych) – mediacje rodzinne, psychoedukacja rodzin itp.	0,00	-	
5.	Tworzenie we współpracy z samorządami lokalnymi bazy danych instytucji oferujących pomoc rodzinie, w tym rodzinie doświadczającej przemocy oraz projektów na rzecz pomocy rodzinom. Upowszechnianie i aktualizacja tych baz	-	-	
6.	Przeprowadzenie otwartych konkursów ofert na realizację zadań z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w zakresie różnych form profilaktyki zachowań przemocowych	-	-	39.680,00
7.	Popularyzacja programów profilaktycznych zapobiegających zachowaniom przemocowym w rodzinie (np. program „Chrońmy dzieci”, „Konferencji grup rodzinnych”, „Szkoła rodzica” itp.)	-	-	
Inne wydatki				
1.	Materiały i usługi wspomagające bieżącą działalność Biura Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy	288,02	-	
RAZEM		333.032,56	100.000,00	39.680,00

Spis załączników

1. Strona tytułowa poradnika „Standardy postępowania w procedurze *Niebieskie Karty* w sprawie dzieci”.
 2. Przykładowy projekt ogłoszenia prasowego.
 3. Wizytówka KPNL
 4. Projekt kalendarza na rok 2023.
-

**p.o. Dyrektora Departamentu
Spraw Społecznych i Zdrowia**
(1)
Kryszyna Żelmo-Wysocka

STANDARDY POSTĘPOWANIA W PROCEDURZE
„NIEBIESKIE KARTY”
W SPRAWIE DZIECI

Katarzyna Fenik-Gaberle, Renata Kalucka

DZIELNICA
MOKOTÓW
M.ST. WARSZAWY

Szkolenia
Dla
Profesjonalistów

Sfinansowano ze środków Wydziału Spraw Specjalnych Miasta Dzielnicy Mokotów

Załącznik nr 2. Przykładowy projekt ogłoszenia prasowego

Ogłoszenia ukazały się w prasie lokalnej w dniach: 17.06.2022 r., 4.11.2022 r., 2.12.2022 r.

REKLAMA

**DOŚWIADCZASZ LUB JESTEŚ ŚWIADKIEM
PRZEMOCY DOMOWEJ... SZUKAJ POMOCY:**

KUJAWSKO-POMORSKA NIEBIESKA LINIA
Telefoniczne Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej

POMOC PRAWNA I PSYCHOLOGICZNA
- bezpłatny numer **800 154 030**
(codziennie w godz. 17-21)
E-Mail: niebieskalinia@kujawsko-pomorskie.pl

Dodatkowo osobista pomoc prawna
w Gruządzu (trzecie środy miesiąca
w godz. 9-14)

Zapisy - telefon:
☎ **56 621 58 16**
☎ **500 173 322**

82206/202

Załącznik nr 3. Wizytówka Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii

Załącznik nr 4. Projekt kalendarza na rok 2023 z informacjami o Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii

'23

W RODZINIE MAMY TĘ MOĆ!
RAZEM ZWALCZAMY PRZEMOC.

Styczeń/January							2023
Tydzień 52	Poniedziałek Monday	Wtorek Tuesday	Środa Wednesday	Czwartek Thursday	Piątek Friday	Sobota Saturday	Niedziela Sunday
							1
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	1

☎ tel. 800 154 030 Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia
niebieskalinia@kujawsko-pomorskie.pl www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl

Luty/February							2023
Tydzień 5	Poniedziałek Monday	Wtorek Tuesday	Środa Wednesday	Czwartek Thursday	Piątek Friday	Sobota Saturday	Niedziela Sunday
			1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28	29

Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026

Marzec/March							2023
Tydzień 9	Poniedziałek Monday	Wtorek Tuesday	Środa Wednesday	Czwartek Thursday	Piątek Friday	Sobota Saturday	Niedziela Sunday
			1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28	29
30	31						

KUJAWY
POMORZE

Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Folw. Turkottego 2, 87-800 Toruń

800 154 030 (100-150) 02 33 033
media@niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl
www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl

Województwo
Kujawsko-Pomorskie